

Vergaderjaar 2005–2006

30 212

Wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en van de Gaswet in verband met nadere regels omtrent een onafhankelijk netbeheer

Nr. 11

AMENDEMENT VAN HET LID IRRGANG

Ontvangen 10 februari 2006

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

I

In artikel I wordt na onderdeel N een nieuw onderdeel ingevoegd, luidende:

Na

In artikel 95b worden het zevende en achtste lid vervangen door:

7. Een netbeheerder en een vergunninghouder voeren een beleid, gericht op het voorkomen van het afsluiten van een afnemer als bedoeld in artikel 43, eerste lid, in het bijzonder in de periode van 1 oktober tot 1 april van enig jaar.

8. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over het beëindigen van de levering van elektriciteit aan een afnemer als bedoeld in artikel 95a, eerste lid, alsmede over preventieve maatregelen om de afsluiting van dergelijke afnemers waar mogelijk te voorkomen.

9. De ministeriële regeling, bedoeld in het achtste lid wordt niet eerder getroffen dan nadat aanbieders en consumentenorganisaties zijn gehoord.

II

In artikel II wordt na onderdeel J een nieuw onderdeel ingevoegd, luidende:

Ja

In artikel 44 worden het zevende en achtste lid vervangen door:

7. Een netbeheerder en een vergunninghouder voeren een beleid, gericht op het voorkomen van het afsluiten van een afnemer als bedoeld in artikel 43, eerste lid, in het bijzonder in de periode van 1 oktober tot 1 april van enig jaar.

8. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over het beëindigen van de levering van gas aan een afnemer als bedoeld in artikel

43, eerste lid, alsmede over preventieve maatregelen om de afsluiting van dergelijke afnemers waar mogelijk te voorkomen.

9. De ministeriële regeling, bedoeld in het achtste lid wordt niet eerder getroffen dan nadat aanbieders en consumentenorganisaties zijn gehoord.

Toelichting

Door de nog striktere scheiding van netbeheerders en leveranciers van gas en elektriciteit ten gevolge van het wetsvoorstel kan de bescherming van de consument tegen afsluiting in het gedrang komen. Het is daarom zaak dat de sector zich conformeert aan een gedragscode die bevordert dat afsluitingen zoveel mogelijk voorkomen worden. Het amendement maakt het mogelijk om een dergelijke gedragscode algemeen verbindend te verklaren.

De inspanningsverplichting van netbeheerder en vergunninghouder om een beleid te voeren dat is gericht op het voorkomen van afsluiting van kleinverbruikers is wat ruimer omschreven. Uit het oogpunt van het voorkomen van persoonlijk leed -vaak gevolgd door hoge maatschappelijke kosten om betreffende huishoudens weer op de rails te krijgen is het altijd van belang om waar mogelijk afsluiting te voorkomen. Dat geldt dubbel zo sterk tijdens de winterperiode.

Irrgang

Nota van Wijziging

Wijziging Elektriciteitswet 1998

G

In artikel I wordt na onderdeel N een nieuw onderdeel ingevoegd, luidende:

Na

In artikel 95b worden het zevende en achtste lid vervangen door:

7. Een netbeheerder en een vergunninghouder voeren een beleid, gericht op het voorkomen van het afsluiten van een afnemer als bedoeld in artikel 95a, eerste lid, in het bijzonder in de periode van 1 oktober tot 1 april van enig jaar.
8. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over het beëindigen van de levering van elektriciteit aan een afnemer als bedoeld in artikel 95a, eerste lid, alsmede over preventieve maatregelen om de afsluiting van dergelijke afnemers zoveel mogelijk te voorkomen.
9. De ministeriële regeling, bedoeld in het achtste lid, wordt niet eerder vastgesteld dan nadat de gezamenlijke netbeheerders en de vergunninghouders alsmede de consumentenorganisaties in de gelegenheid zijn gesteld hun zienswijze te geven over de inhoud van de regeling.

Wijziging Gaswet

Jb

In artikel 44 worden het zevende en achtste lid vervangen door:

7. Een netbeheerder en een vergunninghouder voeren een beleid, gericht op het voorkomen van het afsluiten van een afnemer als bedoeld in artikel 43, eerste lid, in het bijzonder in de periode van 1 oktober tot 1 april van enig jaar.
8. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over het beëindigen van de levering van gas aan een afnemer als bedoeld in artikel 43, eerste lid, alsmede over preventieve maatregelen om de afsluiting van dergelijke afnemers zoveel mogelijk te voorkomen.
9. De ministeriële regeling, bedoeld in het achtste lid, wordt niet eerder vastgesteld dan nadat de gezamenlijke netbeheerders en de vergunninghouders alsmede de consumentenorganisaties in de gelegenheid zijn gesteld hun zienswijze te geven over de inhoud van de regeling.

Toelichting

(...)

5. Verbetering consumentenbescherming tegen afsluiting

Onderdelen G en L, onderdeel Jb

In het kader van het wetgevingsoverleg op 13 februari jl. is door het lid

van de Tweede Kamer de heer Irrgang een amendement ingediend (Kamerstukken II 30 212, nr. 11) dat ertoe strekt de bescherming van de consument tegen afsluiting te verbeteren. Zoals ik in het genoemde overleg heb aangegeven, kan ik deze wens onderschrijven. Daarom heb ik dit amendement met enige aanpassingen in de onderdelen G en L, onderdeel Jb, van deze nota van wijziging verwerkt. Ik licht de voorgestelde bepaling als volgt toe.

In de eerste plaats wordt de bestaande inspanningsverplichting van netbeheerders en vergunninghouders om een beleid te voeren dat is gericht op het voorkomen van afsluiting van kleinverbruikers wat ruimer omschreven. Uit een oogpunt van het voorkomen van menselijk leed – vaak gevolgd door hoge maatschappelijke kosten om de desbetreffende huishoudens weer op de rails te krijgen – is het van belang om afsluiting zoveel mogelijk te voorkomen. Dat geldt des te meer voor de winterperiode. Daarnaast wordt bepaald dat in de ministeriële regeling ook regels kunnen worden gesteld met betrekking tot preventieve maatregelen om afsluiting te voorkomen. Zo'n maatregel zou bij voorbeeld kunnen zijn overleg van het energiebedrijf met de sociale dienst. Het negende lid schrijft overleg met netbeheerders en leveranciers van kleinverbruikers en met de consumentenorganisaties voor over de inhoud van de te stellen regels.

Vergaderjaar 2006–2007

30 212

Wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en van de Gaswet in verband met nadere regels omtrent een onafhankelijk netbeheer

Nr. 48

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 september 2006

Tijdens het debat in de Tweede Kamer over het splitsingswetsvoorstel¹ is er uitgebreid gesproken over het afsluitbeleid voor kleinverbruikers van energie. Het uitgangspunt dat het afsluiten van kleinverbruikers – met name in de winterperiode – zoveel mogelijk moet worden voorkomen, wordt breed gedragen. Dit uitgangspunt is vastgelegd in de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet. Tevens biedt de wet de Minister van Economische zaken de mogelijkheid om nadere regels te stellen over het afsluiten van kleinverbruikers. Op korte termijn zullen bij ministeriële regeling regels worden gesteld over het afsluitbeleid van de energiebedrijven. Als gevolg van amendementen en voorstellen mijnerzijds zal de huidige rechtsbasis voor de ministeriële regeling² na aanname van het splitsingswetsvoorstel verder worden aangescherpt. Bij de mondelinge behandeling van het splitsingswetsvoorstel is toegezegd dat de Tweede Kamer door middel van een brief geïnformeerd zal worden over de wijze waarop nu en na aanname van het splitsingswetsvoorstel invulling zal worden gegeven aan de ministeriële regeling afsluitbeleid. Deze brief strekt daartoe.

In deze brief wordt allereerst aangegeven welke regels er de komende winterperiode met betrekking tot het afsluitbeleid zullen gelden (paragraaf 1). Daarna zal worden aangegeven op welke wijze de ministeriële regeling afsluitbeleid zal worden aangescherpt na aanname van het splitsingswetsvoorstel (paragraaf 2). Zoals is gevraagd door de Tweede Kamer tijdens het vragenuur van 31 januari jl., wordt in deze brief tevens ingegaan op de resultaten van het overleg dat met het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is gevoerd over het onderwerp schuld-hulpverlening en de wachtlijsten (paragraaf 3). Tenslotte zal in paragraaf 4 worden aangegeven wat de mogelijkheden zijn van het gebruik van slimme meters in relatie tot het afsluitbeleid. De brief is tot stand gekomen na zorgvuldig beraad met het College bescherming persoonsgegevens over de uitwerking van de privacy-aspecten die aan een dergelijke regeling kleven. Dit heeft enige tijd geveerd. Graag had ik u eerder bericht.

¹ Wetsvoorstel tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en van de Gaswet in verband met nadere regels omtrent een onafhankelijk netbeheer (Kamerstukken II 2005/2006, 30 212).

² Zoals neergelegd in artikel 95b van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 44 van de Gaswet. Artikel I, onderdeel Na, en artikel II, onderdeel Jc wetsvoorstel tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en van de Gaswet in verband met nadere regels omtrent een onafhankelijk netbeheer (Kamerstukken II 2005/2006, 30 212) Artikel I, onderdeel Na, en artikel II, onderdeel Jc.

Bij de totstandkoming van deze brief zijn tevens Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK), DIVOSA, EnergieNed, het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en uiteraard de NMa betrokken geweest.

1. Wat wordt er nog vóór deze winter geregeld?

De artikelen 95b van de Elektriciteitswet en 44 van de Gaswet bepalen thans dat een leverancier en een netbeheerder een beleid voeren dat is gericht op het voorkomen van het afsluiten van een kleinverbruiker in de periode van 1 oktober tot 1 april van enig jaar. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over het beëindigen van de levering van elektriciteit en gas aan een kleinverbruiker in de genoemde periode. In de ministeriële regeling wordt het afsluiten in de winter periode verboden.

In paragraaf 1.2 wordt hier nader op ingegaan. In navolgende paragraaf wordt allereerst ingegaan op het voorkomen en oplossen van betalingsachterstanden.

1.1 Voorkomen en oplossen van betalingsachterstanden

Het oplopen van betalingsachterstanden moet zoveel mogelijk worden voorkomen. Dit is in het belang van de kleinverbruiker, de vergunninghoudende leverancier en de netbeheerder. Ter voorkoming van oplopende betalingsachterstanden is het van belang dat de vergunninghoudende leverancier en de netbeheerder een snelle maar zorgvuldige incasso-procedure hanteren. In de praktijk stuurt meestal de leverancier een afnemer de afrekening voor energie, met daarin begrepen de kosten die de netbeheerder in rekening brengt. Gemakshalve wordt hierna in verband met betaling en betalingsachterstanden uitsluitend gesproken over de leverancier. De feitelijke afsluiting van energielevering geschiedt altijd door de netbeheerder.

De procedure met betrekking tot het voorkomen en oplossen van betalingsachterstanden wordt in de regeling opgenomen en wordt als volgt ingericht:

1. De afnemer die een betalingsachterstand heeft, moet op korte termijn een betalingsherinnering ontvangen. In deze betalingsherinnering moet de afnemer gewezen worden op de mogelijkheden voor het treffen van een minnelijke betalingsregeling en moet worden verwezen naar de mogelijkheden van schuldhulpverlening. Ook bij eventuele daaropvolgende betalingsherinneringen en aanmaningen moet deze informatie worden opgenomen. In paragraaf 3 wordt ingegaan op de diverse aspecten van schuldhulpverlening.
2. De leverancier moet in het incassotraject zijn best hebben gedaan om in persoonlijk contact te treden met de desbetreffende afnemer zodat de ernst van de zaak besproken kan worden en de afnemer mondeling kan worden gewezen op zijn mogelijkheden om tot een oplossing te komen.
3. Indien bovenstaande inspanningen van de leverancier niet hebben geleid tot betaling door de afnemer, is de volgende stap in het incassotraject dat de leverancier aan de afnemer toestemming vraagt om zijn persoonsgegevens (adresgegevens en omvang van schuld) door te geven aan een schuldhulpverleningsinstantie zodat de afnemer hulp kan krijgen bij het oplossen van de betalingsachterstand. Wordt deze toestemming gegeven, dan kan een schuldhulpverleningstraject worden gestart en mag de afnemer niet worden afgesloten tijdens de looptijd van dat traject. In paragraaf 1.2 wordt aangegeven wat er gebeurt als de afnemer expliciet weigert toestemming te verlenen.

Wanneer een afnemer niet reageert op een verzoek om persoonsgegevens te mogen doorgeven aan de sociale dienst, dan zijn de mogelijkheden om tot een oplossing te komen met die afnemer op dat moment uitgeput. Onder de huidige regels mag de leverancier immers niet uit eigen beweging (d.w.z. zonder toestemming van de afnemer) persoonsgegevens doorgeven aan een schuldhulpverleningsinstantie. Na aanneming van het splitsingswetsvoorstel kan dit doorgeven veranderd en wordt de ministeriële regeling op het punt van het doorgeven van persoonsgegevens aangepast. In paragraaf 2 wordt nader ingegaan op de voorgenomen wijzigingen en de achtergronden daarvan gelet op het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

1.2 Afsluiten in komende winterperiode

Uitgangspunt van de komende regeling is dat zoveel mogelijk zal worden voorkomen dat kleinverbruikers in de winterperiode, zijnde de periode van 1 oktober tot 1 april van enig jaar, worden afgesloten. In de ministeriële regeling wordt een verbod tot afsluiten in de winterperiode opgenomen, behoudens indien:

- de kleinverbruiker zelf verzoekt om een afsluiting vanwege bijvoorbeeld een verhuizing;
- de kleinverbruiker fraude heeft gepleegd doordat hij illegaal energie aftapt of met de meter heeft geknoeid;
- de kleinverbruiker elke vorm van minnelijke schuldregeling, wettelijke schuldsanering of budgetbeheer weigert en ook anderszins niet de betalingsachterstand wil voldoen.

Met name het laatste punt behoeft toelichting. In paragraaf 1.1 is aangegeven welke punten belangrijk zijn in de incassoprocedure van energiebedrijven. Belangrijk aan deze procedure is dat de leverancier in alle zorgvuldigheid de afnemer maant zijn verantwoordelijkheid te nemen om zijn rekening te betalen en tegelijkertijd aan de afnemer aangeeft welke mogelijkheden hij heeft om hulp te zoeken indien dat nodig mocht zijn. Als uiterste maatregel om afsluiting te voorkomen, vraagt de leverancier de toestemming van de afnemer om zijn persoonsgegevens door te geven aan een schuldhulpverlenende instantie. Reageert de afnemer afwijzend op de uitgestoken hand of weigert hij in contact te treden, dan mag dat geïnterpreteerd worden als een weigering om mee te werken aan een oplossing voor de betalingsachterstanden. In dat geval is het gerechtvaardigd om een dergelijke klant als nog af te sluiten. Hierop dient weer een uitzondering te worden gemaakt ingeval sprake is van zeer ernstige gezondheidsrisico's door een ernstige ziekte van de afnemer. Om misbruik te voorkomen dient de afnemer dit via een doktersverklaring aan te tonen.

De ministeriële regeling met bovenstaande inhoud zal zo snel mogelijk worden vastgesteld. Daarbij zullen de in het voorgestelde artikel 95b van de Elektriciteitswet 1998 onderscheidenlijk artikel 44 van de Gaswet genoemde partijen worden geconsulteerd.

2. Ministeriële regeling afsluitbeleid bij aanneming splitsingswetsvoorstel

Indien het splitsingswetsvoorstel wordt aangenomen, zal de wet de mogelijkheid bieden om regels te stellen over preventieve maatregelen om afsluiting zoveel mogelijk te voorkomen. De preventieve maatregelen kunnen inhouden dat door de leverancier overleg wordt gepleegd met aan te wijzen instanties en dat aan die instanties persoonsgegevens kunnen worden verstrekt in in die regeling omschreven gevallen. Aan de uitwisseling van persoonsgegevens kleven privacy-aspecten waarover overleg is gepleegd met het College bescherming persoons-

gegevens. In paragraaf 2.1 wordt hier nader op ingegaan. In paragraaf 2.2 wordt aangegeven op welke wijze de ministeriële regeling wordt aangepast na aanname van het splitsingswetsvoorstel.

2.1 Rechtsbasis

De bepaling over de preventieve maatregelen is in het splitsingswetsvoorstel opgenomen als gevolg van het amendement van de leden Vendrik en Bakker (Kamerstukken II 2005/2006, 30 212, nr. 31). In de toelichting op dat amendement wordt aandacht besteed aan de privacy-aspecten die aan een dergelijke bepaling kleven en de waarborgen die een ministeriële regeling op dit punt dient te bevatten. Er wordt hier eerst nader ingegaan op de wettelijke bepaling in het licht van artikel 8 van het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (verder: EVRM). Vanwege deze privacy-aspecten zal de wijziging van de ministeriële regeling aan het College voor advies worden voorgelegd.

Artikel 8 van het EVRM bepaalt in het eerste lid dat een ieder recht heeft op respect voor (onder meer) zijn privé-leven. Het tweede lid bepaalt dat inmenging van enig openbaar gezag in de uitoefening van dat recht alleen is toegestaan indien dat is voorzien bij wet en noodzakelijk voor een aantal met name genoemde doeleinden. In relatie tot het afsluitbeleid is hier met name de bescherming van de gezondheid van belang. Artikel 95b van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 44 van de Gaswet (als voorgesteld) bepalen dat in het kader van preventieve maatregelen om afsluiting te voorkomen onder nader aan te geven voorwaarden persoonsgegevens omtrent de afnemer kunnen worden verstrekt. Deze bepaling beoogt, zoals ook in de toelichting op het amendement is aangegeven, de belangen van de afnemer te beschermen. Energie (elektriciteit en gas) is een eerste levensbehoefte. Zonder die energie zou de gezondheid van de afnemer, zeker in de winterperiode, gevaar kunnen lopen doordat kou wordt geleden en eisen van hygiëne niet in acht kunnen worden genomen omdat water niet kan worden verwarmd. Daarnaast kan de verstrekking van gegevens leiden tot het treffen van een afbetalingsregeling, zoals de toelichting op het amendement stelt. Dit draagt bij aan een gezonde financiële toestand bij kwetsbare burgers. Uit het vorenstaande blijkt dat de desbetreffende bepalingen passen binnen de grenzen van artikel 8 van het EVRM. Vanzelfsprekend dient de uitwerking van een en ander in de ministeriële regeling in het licht van deze bepaling ook proportioneel te zijn.

2.2 Aanvullende regels voor het voorkomen en oplossen van betalingsachterstanden

In aanvulling op de procedure die in paragraaf 1.1 is beschreven, wordt het voor de leverancier – na aanname van het splitsingswetsvoorstel en daaropvolgend de wijziging van de regeling afsluitbeleid – mogelijk om onder bepaalde voorwaarden uit eigen beweging persoonsgegevens door te geven aan de schuldhulpverleningsinstantie opdat afsluiting alsnog kan worden voorkomen. In de praktijk komt het regelmatig voor dat mensen met schulden zich afsluiten van hun omgeving en van de werkelijkheid door bijvoorbeeld de post van schuldeisers niet meer te openen. Meestal beperken de betalingsproblemen zich niet tot de energierekening maar worden ook andere betalingsverplichtingen zoals huur niet meer nagekomen. Ondanks de inspanningen van de energieleverancier, lukt het niet om in contact te treden met de afnemer. Het is niet duidelijk of de afnemer de uiteindelijke gevolgen van zijn handelen, namelijk het afsluiten van zijn energievoorziening, overziet. Ook is het niet duidelijk of de weigering tot contact kan worden geïnterpreteerd als een weigering om tot een oplossing te komen voor de betalingsachterstanden. Na het doorlopen van de

in paragraaf 1.1 genoemde stappen mag de leverancier indien de afnemer niet heeft gereageerd op een verzoek om toestemming tot doorgeven van persoonsgegevens aan een schuldhulpverlenende instantie, de persoonsgegevens van de afnemer alsnog doorgeven aan een dergelijke instantie. De leverancier krijgt deze bevoegdheid – in een laatste poging om met de afnemer tot een oplossing te komen voor de betalingsachterstand en zo afsluiting te voorkomen – uitsluitend in de winterperiode (met inachtneming van privacy-grenzen zoals deze in het EVRM en de Wet bescherming persoonsgegevens zijn gesteld). In de winterperiode kan afsluiting van energie immers tot gezondheidsrisico's leiden. De schuldhulpverleningsinstantie zal trachten contact te leggen met de afnemer om zo tot een oplossing voor zijn betalingsproblemen te komen. Als dat niet lukt kan in beginsel worden afgesloten (zie paragraaf 1.2).

2.3 Overige aanvullingen

Vanuit de Tweede Kamer werd aandacht gevraagd voor huishoudens die in de zomerperiode zijn afgesloten maar nog niet voor de winterperiode weer zijn aangesloten. Hiervoor moet iets geregeld worden. In de ministeriële regeling zal de verplichting worden opgenomen om deze afnemers weer aan te sluiten zodra de winterperiode start, tenzij één van de uitzonderingsgevallen van toepassing is. Dat betekent dat aan deze verplichting wel de voorwaarde wordt verbonden dat de kleinverbruiker volledig meewerkt aan de voor hem noodzakelijke vorm van schuldhulpverlening.

3. Relatie tot de schuldhulpverlening

Zoals hiervoor is vermeld, kan schuldhulpverlening een rol spelen in het incassotraject van een leverancier als het niet lukt om samen met de klant tot een betalingsregeling te komen. De leverancier moet de klant er immers reeds bij de eerste betalingsherinnering erop wijzen dat een (gemeentelijke) schuldhulporganisatie een aantal curatieve maatregelen kan treffen bij een problematische schuldsituatie. De schuldhulpverlener kan bijvoorbeeld bemiddelen bij het tot stand brengen van een minnelijke schuldregeling of kan zorgen voor budgetbeheer. Op dit moment overlegt de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK) eveneens met een aantal energiebedrijven om convenanten te sluiten over de bereidheid mee te werken aan een minnelijke schuldenregeling. Wanneer een minnelijke schuldregeling tussen schuldenaar en schuldeiser niet tot stand blijkt te komen, kan een schuldenaar een verzoek indienen om toegelaten te worden tot het wettelijk schuldsaneringstraject (Wet schuldsanering natuurlijke personen). De gemeente geeft hiertoe een verklaring af waaruit blijkt dat een minnelijke schuldregeling niet tot stand is gekomen. De rechter beslist vervolgens over toelating tot dit traject. Bij klanten die aangeven te willen meewerken met een minnelijk of wettelijk traject, of wanneer dat niet direct kan, maar wel geregistreerd staan op een wachtlijst, zal afsluiting niet zijn toegestaan.

Vanuit de Kamer werden er tijdens een eerder overleg in het kader van de gemeentelijke schuldhulpverlening zorgen geuit over het bestaan van wachtlijsten. In reactie hierop heeft overleg plaatsgevonden met het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Voor een effectieve hulpverlening is het inderdaad van belang dat cliënten snel geholpen worden. Op welke manier gemeenten dit oppakken en ook acties ondernemen om eventuele wachtlijsten te voorkomen of te verminderen, is aan individuele gemeenten. Het past niet binnen de verhouding tot de autonome gemeente dat het rijk daartoe aanwijzingen geeft.

Verschillende gemeenten kennen ingeval van dreigende afsluiting van gas of elektriciteit specifieke spoedprocedures om te voorkomen dat energie-

bedrijven daadwerkelijk over gaan tot afsluiting. De inhoud van zo een spoedprocedure wordt eveneens vormgegeven door het lokale beleid.

4. Gebruik van slimme meters ter voorkoming van het afsluiten van kleinverbruikers

De Tweede Kamer heeft gevraagd om in te gaan op de ervaringen die men in Vlaanderen heeft met het gebruik van slimme meters in relatie tot het afsluitbeleid en op de mogelijkheden voor deze toepassing in Nederland.

Vlaanderen

De klanten, die in Vlaanderen in betalingsmoeilijkheden komen, worden «losgelaten» door de energieleverancier en als ze geen andere leverancier kunnen vinden, komen ze terecht bij de netbeheerder. De netbeheerder heeft de plicht om deze mensen van een minimumniveau, 6 ampère, van stroom te blijven voorzien en om een daarvoor benodigde «budgetmeter» te plaatsen. De Vlaamse regering legt dit op aan de netbeheerder; dit is het systeem van de zogenaamde sociale openbare dienst verplichtingen. De netbeheerder wordt een sociale leverancier.

Klanten met betalingsmoeilijkheden krijgen dus in huis een zogenaamde budgetmeter met stroombegrenzer geplaatst. Om deze in werking te stellen, is er de «budgetmeterkaart».

Met een opgeladen «budgetmeterkaart» kan de consument weer het volle elektriciteitsvermogen afnemen. Als het tegoed op is, valt de consument weer terug op het minimumniveau van 6 ampère. Op deze manier kan de consument de kosten van het gebruik van elektriciteit beter volgen en ook bewuster omgaan met zijn energiebudget.

Dit systeem geldt nu nog alleen voor elektriciteit. In de toekomst zullen ook voor aardgas budgetmeters worden gebruikt.

Mogelijkheden in Nederland

In Nederland wordt al op kleine schaal geëxperimenteerd met dergelijke meters. Zoals in de brief van 10 februari jl. over de beleidsvoornemens voor een marktmodel kleinverbruikers energiemarkt (Kamerstukken II 2005–2006, 28 982, nr. 51) is aangegeven, moet het gebruik van op afstand uitleesbare («slimme») meters snel mogelijk worden gemaakt. Het Vlaamse systeem is echter anders dan het systeem dat we in Nederland voor ogen hebben, omdat de netbeheerder leverancier wordt van een groep consumenten. Zoals u weet, is dit in Nederland bij wet uitgesloten en is het uitgangspunt van de Elektriciteitswet en Gaswet dat netbeheer en levering niet met elkaar dienen te worden vermengd.

In de hierboven genoemde brief is onder andere een voorstel gedaan voor de landelijke introductie van de slimme meter en de ordening van de metermarkt. Die slimme meter moet over een minimaal aantal door de overheid voorgeschreven functionaliteiten gaan beschikken waaronder de functionaliteit om de doorlaatwaarde van elektriciteit – en op termijn ook van gas – op afstand te regelen. Met het oog op de ordening van de metermarkt is in eerder genoemde brief de rol van de netbeheerder en de leverancier op de metermarkt omschreven. Het beleid is erop gericht dat de eisen die zullen worden gesteld aan de functionaliteit van de meter en de ordening van de metermarkt een optimaal platform bieden voor het aanbieden van gedifferentieerde diensten gericht op verschillende klantgroepen. Het is de leverancier die de meter kan gebruiken voor het bieden van diverse (commerciële) diensten aan zijn klanten. Het is ook de leverancier die opdracht dient te geven aan de netbeheerder voor het tijdelijk beperken van de doorlaatwaarde bij een klant bij wanbetaling. Het voordeel van de slimme meter is dat er allerlei mogelijkheden door ontstaan om klanten met betalingsachterstanden te faciliteren, zonder dat er sprake hoeft te zijn van fysieke afsluiting (met de daarbij horende kosten). Moge-

lijkheden als prepaid, het tijdelijk beperken van de doorlaatwaarde, bijzondere tarieven voor bepaalde uren of doelgroepen: diverse opties die de leverancier kan gebruiken om zijn dienstverlening aan de klant te optimaliseren. Gecombineerd met de eisen die in de regeling afsluitbeleid zullen worden vastgelegd, kunnen de problemen met kleinverbruikers die moeite hebben hun energierekening te betalen het hoofd worden geboden. De veronderstelling is dat de invoering van deze meters in de komende jaren meer mogelijkheden zal bieden om betalingsachterstanden bij de levering van elektriciteit te voorkomen. Dat zal te zijner tijd kunnen worden gezien.

De Minister van Economische Zaken,
J. G. Wijn

Regeling afsluiten elektriciteit en gas van kleinverbruikers

Regeling van de Minister van Economische Zaken van 29 november 2006, nr. WJZ 6101739, houdende regels over het beëindigen van het transport naar of de levering van elektriciteit en gas aan een kleinverbruiker (Regeling afsluiten elektriciteit en gas van kleinverbruikers)

De Minister van Economische Zaken, Gelet op de artikelen 95b, achtste lid, van de Elektriciteitswet 1998 en 44, achtste lid, van de Gaswet;

Besluit:

§ 1. Begripsbepalingen

Artikel 1

In deze regeling wordt verstaan onder kleinverbruiker: een afnemer als bedoeld in artikel 95a, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998 of artikel 43, eerste lid, van de Gaswet

§ 2. Afsluiting

Artikel 2

Een netbeheerder beëindigt het transport van elektriciteit of gas naar een kleinverbruiker niet in de periode van 1 oktober tot 1 april van enig jaar behoudens:

- a. op verzoek van de kleinverbruiker;
- b. ingeval van fraude of misbruik door de kleinverbruiker;
- c. ingeval de onveiligheid van de installatie afsluiting noodzakelijk maakt;
- d. ingeval op de aansluiting van de kleinverbruiker bij de netbeheerder geen vergunninghouder bekend is.

Artikel 3

Een vergunninghouder beëindigt de levering van elektriciteit of gas aan een kleinverbruiker niet in de periode van 1 oktober tot 1 april van enig jaar behoudens:

- a. op verzoek van de kleinverbruiker;
- b. ingeval van fraude of misbruik door de kleinverbruiker;
- c. ingeval de desbetreffende overeenkomst afloopt.

Artikel 4

1. Een netbeheerder of een vergunninghouder beëindigt het transport van elektriciteit of gas naar of de levering van elektriciteit of gas aan een kleinverbruiker in de periode van 1 oktober tot 1 april van enig jaar evenmin wegens wanbetaling van de kleinverbruiker: 1°. indien de kleinverbruiker binnen een door de netbeheerder of de vergunninghouder vast te stellen redelijke termijn na de in artikel 5, eerste lid, bedoelde

herinnering, een bewijs overlegt dat hij heeft verzocht om schuldbemiddeling als bedoeld in artikel 48, eerste lid, van de Wet op het consumentenkrediet, of om toepassing van de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen, bedoeld in titel III van de Faillissementswet, totdat op dat verzoek negatief is beslist, 2°. indien de vordering van de netbeheerder of de vergunninghouder binnen de in onderdeel 1° bedoelde termijn betrokken wordt bij een lopende schuldsaneringsregeling van de kleinverbruiker, gedurende de looptijd van die schuldsaneringsregeling, of 3°. indien de kleinverbruiker binnen de in onderdeel 1° bedoelde termijn een verklaring overlegt van een behandelend arts die inhoudt dat de beëindiging zeer ernstige gezondheidsrisico's tot gevolg zou hebben voor de kleinverbruiker of huisgenoten van de kleinverbruiker. 2. Een netbeheerder of een vergunninghouder past het eerste lid uitsluitend toe nadat de in de artikelen 5 en 6 beschreven procedure is gevolgd.

Artikel 5

1. Indien een kleinverbruiker niet binnen de gestelde termijn een vordering tot betaling van een netbeheerder of een vergunninghouder voldoet, doet de desbetreffende netbeheerder of vergunninghouder de kleinverbruiker ten minste eenmaal een schriftelijke herinnering daaromtrent toekomen.

2. De netbeheerder of de vergunninghouder:

- a. wijst de kleinverbruiker bij die herinnering op de mogelijkheden voor schuldhulpverlening,
- b. vermeldt bij de herinnering dat de kleinverbruiker niet wordt afgesloten indien deze kan aantonen dat hij voldoet aan de eisen van artikel 4, eerste lid, onderdelen 1°, 2° of 3°, en
- c. biedt bij de herinnering aan met schriftelijke instemming van de kleinverbruiker onder vermelding van diens persoonsgegevens en de hoogte van zijn schuld, schuldbemiddeling als bedoeld in artikel 48, eerste lid, van de Wet op het consumentenkrediet in te schakelen.

Artikel 6

De netbeheerder of de vergunninghouder spant zich in om in persoonlijk contact te treden met de kleinverbruiker teneinde deze te wijzen op mogelijkheden om betalingsachterstanden te voorkomen en te beëindigen.

§ 3. Slotbepalingen

Artikel 7

1. Deze regeling treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

2. Met ingang van 1 december 2007 vervallen het tweede lid van artikel 4 alsmede de aanduiding '1.' voor het eerste lid, en de artikelen 5 en 6.

Artikel 8

Deze regeling wordt aangehaald als: Regeling afsluiten elektriciteit en gas van kleinverbruikers.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

Den Haag, 29 november 2006.

*De Minister van Economische Zaken,
J.G. Wijn.*

Toelichting

Algemeen

1. Doel en aanleiding

In de artikel 95b van de Elektriciteitswet 1998 en in artikel 44 van de Gaswet zijn enkele bepalingen opgenomen omtrent het voorkomen van het afsluiten van een kleinverbruiker van elektriciteit of gas. Deze bepalingen in de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet met betrekking tot afsluiting komen in hoofdlijnen op het volgende neer. De netbeheerder en de vergunninghoudende leverancier (dat is de leverancier voor kleinverbruikers) voeren een beleid, gericht op het voorkomen van het afsluiten van een kleinverbruiker in de periode van 1 oktober tot 1 april van enig jaar. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over het beëindigen van de levering van elektriciteit en gas in die periode (artikel 95b, achtste lid, van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 44, achtste lid, van de Gaswet). Energiebedrijven hebben onderling afspraken gemaakt over het afsluitbeleid. Deze zijn vastgelegd in de EnergieNed notities 'Kernpunten incasso-, einde levering- en afsluitbeleid consumenten elektriciteit en gas' en 'Incasso-, af- en heraanluitingbeleid consumenten elektriciteit en gas'. In de winterperiode van 2005–2006 bleek echter dat hiermee schrijnende situaties niet voorkomen konden worden. Derhalve worden in deze ministeriële regeling regels gesteld over het beëindigen van de levering van elektriciteit en gas in de winterperiode. Bij brief van 22 septem-

ber aan de Tweede Kamer (Kamerstukken II 2006/2007, 30212, nr. 48) is de inhoudelijke lijn van deze regeling reeds aangegeven. Zoals ook in die brief is aangegeven, zal deze regeling worden aangepast zodra de wet van 23 november 2006 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en van de Gaswet in verband met nadere regels omtrent een onafhankelijk netbeheer in werking is getreden. In deze wet worden de regels omtrent afsluiting van kleinverbruikers aangescherpt en gepreciseerd en wordt in bepaalde gevallen de verstrekking van persoonsgegevens door het energiebedrijf aan een schuldhulpverleningsinstantie mogelijk gemaakt.

2. Hoofdpijnen ministeriële regeling

Deze ministeriële regeling heeft tot doel te voorkomen dat kleinverbruikers in de winterperiode worden afgesloten. Hier toe is in de regeling een afsluitverbod voor de winterperiode opgenomen. Op dat verbod gelden de hieronder opgesomde uitzonderingen. Tevens heeft de regeling tot doel het oplopen van betalingsachterstanden bij een kleinverbruiker te voorkomen. Uitgangspunt van deze regeling is dat de afnemer primair verantwoordelijk is voor de betaling van zijn energierekening. In de praktijk is het zo dat het niet alle kleinverbruikers altijd lukt om tijdig hun energierekening te betalen. Om te voorkomen dat betalingsachterstanden enkel oplopen, zonder dat de kleinverbruiker weet hoe en waar hij een oplossing kan vinden voor die betalingsachterstanden, zijn in deze regeling minimumeisen opgenomen ten aanzien van de incassoprocedure van netbeheerders en vergunninghouders.

2.1. Afsluitverbod

In de periode van 1 oktober tot 1 april, zijnde de winterperiode, is het verboden voor de netbeheerder of de vergunninghouder om een kleinverbruiker af te sluiten van gas of elektriciteit, behoudens voor zover de regeling anders bepaalt.

Ten eerste wordt een kleinverbruiker in de winterperiode afgesloten indien hij daartoe zelf een verzoek indient. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij een verhuizing. Hieronder valt ook de situatie dat een kleinverbruiker over een zogenaamde prepaidmeter beschikt. De kleinverbruiker koopt energietegoed en kan daarna gewoon energie gebruiken tot dit tegoed op is. Vult de kleinverbruiker dit tegoed aan dan kan hij weer energie afnemen. Zolang hij het tegoed niet aanvult, is hij feitelijk afgesloten.

Ten tweede is afsluiting te allen tijde toegestaan indien er sprake is van fraude, bijvoorbeeld knoeien met de meter, of misbruik, zoals bij voorbeeld illegaal aftappen. Ingeval de netbeheerder of vergunninghouder in zo'n geval wil

afsluiten, zal hij aannemelijk moeten kunnen maken dat er sprake is van fraude of misbruik.

Ook in geval van een onveilige situatie, bijvoorbeeld doordat er een gaslek is ontstaan, moet de netbeheerder te allen tijde kunnen afsluiten.

In de geliberaliseerde energiemarkt worden leveringsovereenkomsten voor bepaalde en voor onbepaalde tijd gesloten. Indien een overeenkomst voor bepaalde tijd is afgelopen en de afnemer heeft geen nieuw contract gesloten met zijn huidige of een andere vergunninghouder, dan is er bij de netbeheerder geen vergunninghouder bekend. De netbeheerder is genoodzaakt om – in geval een kleinverbruiker geen vergunninghouder meer heeft – de afnemer af te sluiten. Zou hij dat niet doen dat handelt hij in strijd met de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet omdat hij feitelijk optreedt als leverancier/vergunninghouder.

Ten slotte geldt het afsluitverbod niet indien de kleinverbruiker schuldbemiddeling aanvraagt of in geval de gezondheid van de kleinverbruiker of zijn huisgenoten ernstig wordt bedreigd. Hieronder wordt hier nader op ingegaan.

2.2. Schuldhulpverlening

In de meeste gevallen heeft een kleinverbruiker met betalingsproblemen meerdere mogelijkheden om een oplossing te vinden voor zijn betalingsachterstanden. Hieronder volgt een niet-limitatieve beschrijving van de mogelijkheden.

Ten eerste kan hij met de netbeheerder of vergunninghouder tot een betalingsregeling komen voor zijn betalingsachterstand. Het initiatief tot een dergelijke regeling ligt bij één van de betrokken partijen en de betalingsregeling heeft doorgaans enkel betrekking op het aflossen van de energieschuld.

Een tweede mogelijkheid is het treffen van een minnelijke betalingsregeling. Doorgaans wordt bij een dergelijke betalingsregeling niet enkel de energieschuld betrokken maar ook andere schulden bij andere schuldeisers. Een minnelijke betalingsregeling kan tot stand komen op initiatief van de kleinverbruiker zelf maar ook met de hulp van een schuldbemiddelaar. De Wet op het consumentenkrediet bevat regels omtrent schuldbemiddeling. Zo wordt daarin geregeld welke partijen schuldbemiddeling mogen aanbieden. De meest voorkomende aanbieders van schuldbemiddeling zijn de gemeenten of aan de gemeenten gelieerde organisaties. Gemeenten zijn vrij in de invulling van hun beleid. Zo kan een gemeente bijvoorbeeld eisen stellen waaraan de kleinverbruiker zich dient te houden. Indien de kleinverbruiker niet aan de voorwaarden van de schuldbemiddeling voldoet, kan er geen schuldhulpverleningstraject tot stand komen. Daarnaast

is er nog een aantal private aanbieders van schuldbemiddeling. Ook zij bepalen zelf onder welke voorwaarden zij schuldbemiddeling en schuldhulpverlening aanbieden.

Ten derde bestaat de mogelijkheid om, indien er geen minnelijke schuldbemiddeling tot stand kan komen met schuldeisers van de kleinverbruiker, bij de rechtbank een verzoekschrift in te dienen om te worden toegelaten tot de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen, geregeld in de Faillissementswet. Wordt ook dat verzoek afgewezen dan mag de kleinverbruiker worden afgesloten van energie.

2.3. Relatie afsluitverbod en schuldhulpverlening

Indien de kleinverbruiker geen aanvraag doet tot schuldbemiddeling, niet in aanmerking komt voor schuldbemiddeling op grond van de door de schuldbemiddelaar gestelde eisen, geen verzoekschrift indient voor of niet wordt toegelaten tot de wettelijke schuldsanering, kan niet van de netbeheerder of vergunninghouder worden verwacht dat hij de kleinverbruiker blijft voorzien van elektriciteit en gas. Dit betekent dat de netbeheerder of vergunninghouder de kleinverbruiker mag worden afsluiten van energie.

2.4. Minimumeisen incassoprocedure

Om oplopende betalingsachterstanden te voorkomen is het van belang dat de vergunninghoudende leverancier of de netbeheerder een snelle en zorgvuldige incassoprocedure hanteren. In deze regeling worden minimumeisen gesteld aan deze incassoprocedure.

In de praktijk krijgt de kleinverbruiker vaak een gecombineerde factuur voor de kosten van de netbeheerder en de kosten van de leverancier. Die energierekening bevat in dat geval tevens de kosten die de netbeheerder in rekening brengt (het zogenaamde leveranciersmodel). Er is ook een aantal netbeheerders dat zelf de kosten bij de kleinverbruiker in rekening brengt in plaats van via de leverancier (het zogenaamde netbeheerdersmodel). In dat geval is sprake van twee rekeningen. De eisen die in deze regeling worden gesteld aan de incassoprocedure gelden voor degene die de rekening verstuurt. Bij het leveranciersmodel is dat de leverancier en in het netbeheerdersmodel zijn dat de leverancier en de netbeheerder. In dat geval kan het niet voldoen van één van deze rekeningen tot afsluiting leiden. Overigens geschiedt de feitelijke afsluiting van energielevering altijd door de netbeheerder.

2.5. Betalingsherinneringen

Indien een kleinverbruiker een betalingsachterstand heeft, moet hij ten minste één betalingsherinnering ontvangen. Een betalingsherinnering wordt verstuurd als de rekening niet binnen de

gestelde termijn wordt betaald. Aan deze betalingsherinnering wordt een drietal eisen gesteld.

Ten eerste moet de netbeheerder of vergunninghouder in de herinnering wijzen op de mogelijkheden voor een betalingsregeling en voor schuldhulpverlening.

Ten tweede moet in de herinnering worden vermeld dat de kleinverbruiker niet wordt afgesloten indien hij kan aantonen dat hij een aanvraag voor schuldbemiddeling heeft gedaan of gebruik maakt van schuldhulpverlening en de vordering van de leverancier of netbeheerder daarbij wordt betrokken. De netbeheerder of vergunninghouder moet een redelijke termijn stellen waarbinnen de kleinverbruiker een aanvraag kan doen.

Ten derde biedt de netbeheerder of vergunninghouder aan om met de schriftelijke instemming van de kleinverbruiker zijn persoonsgegevens (adresgegevens en omvang van schuld) door te geven aan een schuldbemiddelaar zodat de afnemer hulp kan krijgen bij het oplossen van de betalingsachterstand.

Ten slotte wordt bepaald dat de kleinverbruiker niet wordt afgesloten als daardoor zeer ernstige gezondheidsrisico's voor hem of zijn huisgenoten ontstaan.

2.6. *Persoonlijk contact*

Naast het sturen van betalingsherinneringen geldt er voor de netbeheerder of vergunninghouder een inspanningsverplichting om in persoonlijk contact te treden met de kleinverbruiker. Deze inspanningsverplichting wordt opgenomen omdat wanbetalende afnemers regelmatig hun post niet meer openen. Onder persoonlijk contact wordt verstaan telefonisch contact, persoonlijk contact aan de balie of aan de deur.

3. *Consultatie betrokken partijen*

Bij de totstandkoming van deze regeling zijn diverse belanghebbende partijen in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze te geven over de inhoud van de regeling. Geconsulteerd zijn de NMa, het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, EnergieNed, een individueel energiebedrijf, DIVOSA (Directeuren van Sociale Diensen), de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK), de Algemene Nederlandse Vereniging Schuldenproblematiek (ANVS) en een individuele schuldbemiddelaar. Bij de vaststelling van deze regeling is, voor zover mogelijk, rekening gehouden met die zienswijze.

4. *Administratieve lasten en overige nalevingskosten*

In deze ministeriële regeling wordt een aantal verplichtingen opgelegd aan de netbeheerder of vergunninghouder bij het innen van betalingsachterstanden van de kleinverbruiker. Het doel van

deze verplichtingen is om de kleinverbruiker tijdig te informeren over het bestaan van een betalingsachterstand en de mogelijkheden om zijn betalingsachterstanden op te lossen. Betrouwbare cijfers over de inningsprocedures zijn niet bekend. In deze toelichting wordt derhalve gebruik gemaakt van de inschattingen die EnergieNed heeft gedaan. Het gaat hierbij om cijfers over de winterperiode (1 oktober–1 april).

Voorafgaand aan de afsluiting van elektriciteit of gas wordt er een incasso-procedure gevolgd. Energiebedrijven zijn vrij om deze procedure naar eigen inzicht in te vullen. In deze ministeriële regeling worden enkel minimumeisen gesteld aan die procedure. De minimumstappen die in deze regeling worden voorgeschreven, sluiten aan bij wat in verreweg de meeste incassoprocedures nu al praktijk is. Zo wordt vanzelfsprekend altijd ten minste één betalingsherinnering gestuurd aan de kleinverbruiker als hij zijn energierekening niet tijdig betaalt. In de meeste gevallen zal ook persoonlijk contact worden gelegd met de kleinverbruiker (door het energiebedrijf zelf dan wel door een incassobureau of deurwaarder). De regeling sluit hierbij aan waardoor er nauwelijks of geen wijzigingen in het administratieve proces nodig zijn. Er is hiermee gekozen voor een minimaal belastende uitwerking.

In de regeling wordt bepaald dat bij uitblijven van betaling tenminste eenmaal een betalingsherinnering moet worden verstuurd. De gemiddelde kosten van het verzenden van een betalingsherinnering zijn € 2. Naar schatting van EnergieNed worden er in de winterperiode in totaal zo'n 5.750.000 eerste betalingsherinneringen verstuurd. Bij deze eerste betalingsherinnering kan de afzender reeds informatie over het oplossen van betalingsachterstanden opnemen. EnergieNed heeft echter aangegeven dat er veel kleinverbruikers zijn die een keer vergeten hun rekening te betalen. Bij veel kleinverbruikers wekt het verstrekken van de informatie in dit stadium tot onnodige irritatie. Het ligt meer in de rede om bij het versturen van een tweede betalingsherinnering de informatie over het oplossen van betalingsachterstanden op te nemen. De omvang van de verzending van de tweede betalingsherinnering wordt geschat op zo'n 2.000.000. De kosten van het sturen van een tweede betalingsherinnering bedragen € 4.000.000.

Deze last wordt gedragen door degene die de rekeningen verstuurt. Zoals is eerder aangegeven, zijn dat in de meeste gevallen de vergunninghouders. Voor de levering van elektriciteit zijn er 37 vergunninghouders, voor de levering van gas zijn het er 28. Dit betekent ongeveer € 60.000 per jaar per vergunninghouder.

In de regeling is de inspanningsverplichting opgenomen dat er persoonlijk contact moet worden opgenomen met de

kleinverbruiker om hem mondeling te wijzen op de mogelijke consequenties van de betalingsachterstanden en de mogelijkheden om het probleem op te lossen. De goedkoopste manier is het telefonisch contact opnemen met de kleinverbruiker. Naar schatting van EnergieNed kost dit € 20 per kleinverbruiker. Het aantal kleinverbruikers waarmee persoonlijk contact moet worden gelegd ligt tussen de 2.000.000 (kleinverbruikers die een tweede betalingsherinnering ontvangen) en de 17.500 (huidig aantal afgesloten kleinverbruikers in de winterperiode). Na de eerste betalingsherinnering daalt het aantal wanbetalers met een derde. Ervan uitgaande dat het aantal wanbetalers na de tweede betalingsherinnering ook met een derde afneemt, betekent dit dat er naar schatting ongeveer 670.000 keer persoonlijk contact moet worden gezocht in de winterperiode. De kosten hiervan bedragen € 13.400.000. Per bedrijf is dit ongeveer € 200.000 per jaar. In totaal bedragen bovengenoemde kosten ongeveer € 17,4 mln., oftewel ongeveer € 0,25 mln. per vergunninghouder per jaar. Alle bovengenoemde verplichtingen sluiten aan bij de gangbare praktijk.

Op enkele punten is er wel sprake van nieuwe verplichtingen. Bij de betalingsherinnering moet informatie worden verstrekt over de mogelijke gevolgen van een betalingsachterstand, en over manieren om betalingsproblemen te voorkomen en op te lossen. Dit betekent dat éénmalig de standaardherinnering, die verder vormvrij is, moet worden aangepast. Bovendien moet worden aangeboden om schuldhulpverlening in te schakelen. Ervan uitgaande dat dit per vergunninghouder één dag werk is, met een gemiddeld uurtarief van € 60, betekent dit voor de 65 vergunninghouders tezamen (37 elektriciteit en 28 gas) een eenmalige kostenpost van € 31.200.

Indien de kleinverbruiker instemt met het aanbod om schuldhulpverlening in te schakelen, zal de vergunninghouder persoonsgegevens doorgeven aan een schuldbemiddelaar. Het doorgeven van deze gegevens kost € 2,50 per keer dat gegevens worden doorgegeven. Onduidelijk is hoeveel kleinverbruikers hun toestemming zullen geven. Daarom is bij de kwantificering uitgegaan van een minimum- en een maximumvariant. Indien wordt uitgegaan van 2.000.000 tweede herinneringen, en indien er in 5% van de gevallen toestemming wordt gegeven om schuldhulpverlening in te schakelen, bedragen de structurele kosten € 250.000 per jaar. Indien er in 50% van de gevallen op het aanbod wordt ingegaan bedragen de structurele kosten € 2,5 mln. Gemiddeld is dit ruim 1 miljoen. Oorspronkelijk was in de concept-regeling de verplichting opgenomen om ten minste twee betalingsherinneringen te sturen waarbij aan de tweede beta-

lingsherinnering inhoudelijke eisen werden gesteld. Van deze inhoudelijke eisen moet een preventieve werking uitgaan zodat kleinverbruikers tijdig een oplossing zoeken voor hun betalingsachterstanden. De Adviescommissie administratieve lasten (Actal) heeft in het advies over deze ministeriële regeling de suggestie gedaan om bijvoorbeeld de eerste betalingsherinnering per mail te sturen. In bijgaande regeling is ervoor gekozen om de verplichting tot het verzenden van ten minste twee betalingsherinneringen te verlagen tot ten minste één. In die verplichte betalingsherinnering zal de informatie over de mogelijkheden voor het oplossen van betalingsachterstanden moeten worden opgenomen. Het staat het energiebedrijf natuurlijk vrij om meerdere betalingsherinneringen te sturen aangezien deze regeling minimumeisen stelt aan de incassoprocedure. Met deze wijziging komen de totale administratieve lasten van deze regeling op ongeveer € 18,5 miljoen. Dit is een aanzienlijke stijging van de administratieve lasten. Daarom is er voor gekozen om de artikelen in de regeling waar de administratieve lasten uit voortvloeien, te laten gelden tot 1 december 2007. Na de eerste ervaringen met de preventieve maatregelen zoals die hierboven zijn omschreven, zal worden gekeken welk effect deze maatregelen in de praktijk hebben gehad. Aan de hand van die effectmeting zal moeten worden bepaald of de preventieve maatregelen zullen worden gehandhaafd of gewijzigd. Tot slot zij opgemerkt dat Actal in haar advies de overweging meegedeelt om dit onderwerp niet in regelgeving vast te leggen. In paragraaf 1 van het algemeen deel van deze toelichting is reeds aangegeven wat de aanleiding en noodzaak was om het afsluitbeleid van energiebedrijven wel in regelgeving vast te leggen.

Artikelsgewijs

Artikelen 2 en 3

In deze artikelen is het verbod op afsluiting in de winterperiode in andere gevallen dan bij wanbetaling neergelegd. Dat laatste is in artikel 4 geregeld. Op dit verbod wordt een aantal limitatief opgesomde uitzonderingsgronden gemaakt. Voor de netbeheerder gelden ten dele andere uitzonderingsgronden dan voor de vergunninghouder. De taak en verantwoordelijkheid van de netbeheerder in de energievoorziening is immers een andere dan die van de vergunninghouder. Een en ander is dan ook in afzonderlijke artikelen (artikel 2 voor de netbeheerder en artikel 3 voor de vergunninghouder) geregeld. Artikel 4 is zowel op de vergunninghouder als op de netbeheerder van toepassing.

De uitzonderingsgronden die zowel voor de netbeheerder als voor de vergunninghouder gelden, zijn afsluiting op

verzoek van de kleinverbruiker en fraude of misbruik door de kleinverbruiker (onderdelen a en b van artikel 2 en artikel 3). Deze gronden zijn in paragraaf 2.1 toegelicht.

Ook op de onderdelen c (onveiligheid van de installatie) en d (geen leverancier) van artikel 2 is in die paragraaf ingegaan.

Artikel 3, onderdeel c, bepaalt dat een vergunninghouder de levering van elektriciteit of gas kan beëindigen als de desbetreffende overeenkomst afloopt. Dat is het geval als een overeenkomst voor bepaalde tijd wordt gesloten. Indien een overeenkomst voor bepaalde tijd is afgelopen, is het de verantwoordelijkheid van de kleinverbruiker om een nieuwe leveringscontract aan te gaan bij zijn huidige of een andere vergunninghouder.

Artikel 4

Dit artikel bepaalt wanneer de kleinverbruiker wegens wanbetaling kan worden afgesloten. Zoals in paragraaf 2.4 is vermeld, hangt het van de situatie af of de kleinverbruiker één of twee rekeningen krijgt. Ingeval sprake is van twee rekeningen, zal het niet voldoen van een van deze rekeningen tot afsluiting leiden.

In artikel 4, eerste lid, wordt een drietal gevallen omschreven waarin niet mag worden afgesloten ook al is sprake van wanbetaling.

In het eerste onderdeel wordt bepaald dat niet mag worden afgesloten als de kleinverbruiker kan aantonen dat hij een aanvraag heeft gedaan voor schuldbemiddeling of dat een verzoek is gedaan tot toepassing van de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen. De netbeheerder of vergunninghouder moet een redelijke termijn stellen waarbinnen de kleinverbruiker een aanvraag kan doen en hij redelijkerwijs het bewijs daarvan kan leveren. De afnemer kan aantonen dat hij een aanvraag heeft gedaan bijvoorbeeld door overlegging van een afschrift van een ontvangstbevestiging of een schriftelijke verklaring van een schuldbemiddelaar als bedoeld in artikel 48, eerste lid, van de Wet op het consumentenkrediet. Voor de toepassing van de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen moet een verzoek aan de rechtbank zijn gedaan. Een kopie van dat verzoek moet dan aan het energiebedrijf worden overgelegd. Zo lang de aanvraag tot schuldbemiddeling loopt of het verzoekschrift door de rechtbank niet is afgehandeld, mag de kleinverbruiker niet worden afgesloten, ook niet als hij op een wachtlijst terecht komt. Wordt het verzoek afgewezen, dan mag uiteraard wel worden afgesloten.

Als de betalingsachterstanden ontstaan gedurende een lopende schuldsaneringsregeling, wordt de kleinverbruiker niet afgesloten indien hij binnen de redelijke termijn kan aantonen dat de betalingachterstanden worden betrokken bij de

lopende schuldsaneringsregeling (tweede onderdeel). Hij kan dat bijvoorbeeld aantonen door een schriftelijke verklaring van een schuldbemiddelaar dat de kleinverbruiker gebruik maakt van schuldhulpverlening en de vordering van de netbeheerder of de vergunninghouder daarbij wordt betrokken.

Ten slotte wordt op grond van het derde onderdeel een kleinverbruiker met betalingsachterstanden niet afgesloten ingeval de afsluiting ernstige gezondheidsrisico's van de afnemer of zijn huisgenoten tot gevolg heeft. De kleinverbruiker moet hieromtrent een doktersverklaring overleggen. In deze verklaring dient duidelijk te zijn verwoord dat afsluiting zeer ernstige gezondheidsrisico's tot gevolg heeft. De verklaring kan worden opgesteld door de huisarts, een behandelend specialist of een onafhankelijk arts, waarbij gedacht kan worden aan de regionale GGD's. De medische situatie ontslaat de afnemer niet van zijn betalingsverplichting; deze doet er dan ook verstandig aan schuldhulpverlening in te schakelen. Indien het gaat om een ander dan de afnemer zelf, moet aannemelijk worden gemaakt dat inderdaad sprake is van een huisgenoot. Door bij voorbeeld een uittreksel uit de gemeentelijke basisadministratie kan worden aangetoond dat die huisgenoot inderdaad op het desbetreffende adres woonachtig is.

Artikelen 5 en 6

Artikel 5 bevat een aantal bepalingen met betrekking tot de incassoprocedure van de netbeheerder of vergunninghouder, die met name betrekking hebben op het verstrekken van informatie aan de kleinverbruiker over mogelijke oplossingen voor zijn betalingsproblemen.

De procedure is in paragraaf 2.5 toegelicht. Zoals daar reeds is vermeld, moet het energiebedrijf de kleinverbruiker informeren over de mogelijkheden voor schuldbemiddeling. De afnemer heeft dan de keuze: of hij kan zelf contact opnemen met een schuldbemiddelaar naar keuze en een aanvraag indienen, of hij kan de netbeheerder of de leverancier schriftelijk toestemming geven om zijn persoonsgegevens (adresgegevens en omvang van schuld) door te geven aan een schuldbemiddelaar naar keuze van de netbeheerder of leverancier.

In paragraaf 2.6 is reeds ingegaan op de in artikel 6 vervatte eis van persoonlijk contact.

Artikel 7

Het is met het oog op de bescherming van kwetsbare kleinverbruikers gewenst dat deze regeling zo spoedig mogelijk na publicatie in werking treedt. Het eerste lid voorziet daarin. Dat is ook mogelijk omdat de energiebedrijven betrokken zijn bij de voorbereiding van deze regeling en daarop hebben kunnen anticiperen.

Vanwege de administratieve lasten die de artikelen 5 en 6 met zich mee brengen, zal de effectiviteit van deze maatregelen worden geëvalueerd na de eerste winterperiode. Aan de hand van die

effectmeting zal moeten worden bepaald of de preventieve maatregelen zullen worden gehandhaafd of gewijzigd. Derhalve zullen deze bepalingen op grond van het tweede lid een tijdelijke werking hebben tot 1 december 2007.

*De Minister van Economische Zaken,
J.G. Wijn.*

Wijziging Regeling afsluiten elektriciteit en gas van kleinverbruikers (heraansluiting en doorgeven persoonsgegevens)

Regeling van de Minister van Economische Zaken van 26 februari 2007, nr. WJZ 7018256, tot wijziging van de Regeling afsluiten elektriciteit en gas van kleinverbruikers (heraansluiting en doorgeven persoonsgegevens)

De Minister van Economische Zaken, Gelet op de artikelen 95b, achtste lid, van de Elektriciteitswet 1998 en 44, achtste lid, van de Gaswet;

Besluit:

Artikel I

De Regeling afsluiten elektriciteit en gas van kleinverbruikers wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 4 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het eerste lid, onderdeel 1°, wordt 'totdat op dat verzoek negatief is beslist,' vervangen door: 'totdat op dat verzoek negatief is beslist of, indien een schuldsaneringsregeling wordt getroffen, gedurende de looptijd van die regeling,.'

2. In het tweede onderdeel vervalt: of.

3. De punt aan het slot van het derde onderdeel wordt vervangen door: , of.

4. Toegevoegd wordt een nieuw onderdeel, luidende:
4°. indien de netbeheerder of de vergunninghouder toepassing geeft aan artikel 6a, mits de desbetreffende vordering binnen een door de netbeheerder of de vergunninghouder vast te stellen redelijke termijn nadat aan artikel 6a toepassing is gegeven, is betrokken bij een schuldsaneringsregeling van de kleinverbruiker, gedurende de looptijd van die schuldsaneringsregeling.

5. In het tweede lid wordt 'de artikelen 5 en 6' vervangen door: de artikelen 5, 6 en, in voorkomend geval, 6a,.

6. Toegevoegd wordt een nieuw lid, luidende:

3. In afwijking van het eerste lid, onderdelen 1°, 2° en 4°, kan de netbeheerder of de vergunninghouder het transport van elektriciteit of gas naar of de levering van elektriciteit of gas aan een kleinverbruiker beëindigen indien de vordering van de netbeheerder of de vergunninghouder betrokken is bij een schuldsaneringsregeling en de kleinverbruiker zijn verplichtingen met betrekking tot die vordering niet nakomt. Het tweede lid is dan niet van toepassing.

B

In artikel 5, tweede lid, onderdeel b, wordt 'artikel 4, eerste lid, onderdelen 1°, 2° of 3°, ' vervangen door: artikel 4, eerste lid, onderdelen 1°, 2°, 3° of 4°,.

C

Na artikel 6 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 6a

Indien een kleinverbruiker niet heeft gereageerd op het in artikel 5, tweede lid, onderdeel c, bedoelde aanbod verstrekt de netbeheerder of de vergunninghouder de contactgegevens van de kleinverbruiker, diens klantnummer en informatie over de hoogte van diens schuld aan een schuldbemiddelingsinstantie als bedoeld in artikel 48, eerste lid, van de Wet op het consumentenkrediet met het oog op een mogelijk aanbod tot schuldbemiddeling door die instantie aan de betrokken kleinverbruiker.

D

Na artikel 6a wordt een nieuwe paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 2a. Heraansluiting

Artikel 6b

Een netbeheerder of een vergunninghouder draagt er zorg voor dat het transport van elektriciteit of gas naar of de levering van elektriciteit of gas aan een kleinverbruiker die wegens wantbetaling is beëindigd, binnen de periode van 1 oktober tot 1 april wordt hervat indien de kleinverbruiker:

- een bewijs overlegt dat de vordering van de netbeheerder of de vergunninghouder wordt betrokken bij een schuldsaneringsregeling, of
- met de betrokken netbeheerder of vergunninghouder een afbetalingsregeling heeft getroffen.

E

In artikel 7, tweede lid, wordt 'de artikelen 5 en 6' vervangen door: de artikelen 5 tot en met 6a.

Artikel II

Deze regeling treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

Den Haag, 26 februari 2007.
De Minister van Economische Zaken,
M.J.A. van der Hoeven.

Toelichting

I. Algemeen

1. Inleiding

In de Regeling afsluiten elektriciteit en gas van kleinverbruikers (verder: regeling) wordt een aantal regels gesteld omtrent de beëindiging van transport of levering van elektriciteit of gas aan kleinverbruikers. De regeling geeft aan in welke gevallen een kleinverbruiker mag worden afgesloten. Inmiddels is als gevolg van de wet van 23 november 2006 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en van de Gaswet in verband met nadere regels omtrent een onafhankelijk netbeheer (Stb. 614) de basis voor het stellen van regels inzake de afsluiting van kleinverbruikers verbreed. Zoals in de brief van de Minister van Economische Zaken van 22 september 2006 (Kamerstukken II 2006/2007, 30212, nr. 48) reeds was aangekondigd, is de regeling daarom thans uitgebreid met een tweetal elementen. Het gaat hierbij om het doorgeven van persoonsgegevens over een kleinverbruiker door het energiebedrijf aan een schuldbemiddelingsinstantie zonder instemming van de betrokkene, en om regels inzake her aansluiting indien een schuldhulpverleningstraject is gestart.

2. Doorgeven van persoonsgegevens door het energiebedrijf

Uitgangspunt bij de in de regeling gestelde regels omtrent het doorgeven van persoonsgegevens van de kleinverbruiker door het energiebedrijf ten behoeve van schuldbemiddeling is dat dit in beginsel alleen geschiedt met instemming van de kleinverbruiker. Indien deze schriftelijk of mondeling heeft aangegeven dat hij geen gebruik wil maken van schuldbemiddeling, mogen die gegevens niet worden doorgegeven. Zoals in de eerdergenoemde brief van 22 september 2006 ook al is aangegeven, zijn er omstandigheden die het wenselijk maken dat in gevallen dat de wanbetalende kleinverbruiker niet heeft gereageerd op het aanbod schuldhulpbemiddeling in te schakelen, het energiebedrijf persoonsgegevens omtrent die kleinverbruiker mag doorge-

ven aan een schuldbemiddelingsinstantie ten behoeve van het starten van een schuldhulpverleningstraject voor de betrokkene. Het gaat hierbij veelal om situaties waarbij mensen niet alleen betalingsproblemen hebben met de energierekening, maar ook andere betalingsverplichtingen zoals huur niet meer nakomen.

In dergelijke gevallen lukt het de netbeheerder of de vergunninghouder vaak niet om in contact te treden met de betrokken afnemer. Daarom maakt het nieuwe artikel 6a (artikel I, onderdeel C) het mogelijk om, indien een kleinverbruiker niet heeft gereageerd op het aanbod om schuldbemiddeling in te schakelen (waartoe artikel 5, tweede lid, onderdeel c, verplicht), en een of meer pogingen tot persoonlijk contact zijn mislukt, de nodige gegevens door te geven aan een schuldbemiddelingsinstantie. Dit is in het belang van de gezondheid van de betrokkenen. Immers, elektriciteit en gas zijn eerste levensbehoeften. Zonder die energie zou de gezondheid van de afnemer of huisgenoten in de winter gevaar kunnen lopen doordat kou wordt geleden en eisen van hygiëne niet in acht kunnen worden genomen omdat water niet kan worden verwarmd. Daarnaast kan de verstrekking van gegevens leiden tot het treffen van een afbetalingsregeling, en daarmee bijdragen aan een gezonde financiële toestand van de kleinverbruiker.

3. Heraansluiting

Vanuit de Tweede Kamer is aandacht gevraagd voor huishoudens die in de zomerperiode zijn afgesloten maar nog niet voor de winterperiode weer zijn aangesloten. Het gaat hierbij om kleinverbruikers die zijn afgesloten wegens wanbetaling. In artikel 4 van de regeling is bepaald in welke gevallen een kleinverbruiker in de winter kan worden afgesloten wegens wanbetaling. Afsluiting op die grond kan worden voorkomen indien de betrokkene zorgt voor schuldbemiddeling c.q. schuldsanering. Met de in artikel I, onderdeel D, voorziena wijziging wordt bepaald dat, indien een kleinverbruiker wegens wanbetaling is afgesloten hij, ongeacht het tijdstip waarop hij was afgesloten, in de wintermaanden weer moet worden aangesloten indien hij kan aantonen dat de vordering van de netbeheerder of de vergunninghouder wordt betrokken bij schuldbemiddeling of schuldsanering. Ook moet de kleinverbruikers weer wor-

den aangesloten indien hij met de betrokken netbeheerder of vergunninghouder een betalingsregeling heeft getroffen. Indien de kleinverbruiker zich gedurende de looptijd van de betalingsregeling aan zijn daaruit voortvloeiende verplichtingen jegens de netbeheerder of de vergunninghouder onttrekt en de schuldsaneringsregeling daarom voortijdig wordt beëindigd kan op grond van artikel 4, eerste lid, onderdeel 2°, weer worden afgesloten. Het is evenwel niet redelijk dan van de netbeheerder en de vergunninghouder te verlangen dat dan de stappen van de artikelen 4, 5 en 6 weer worden doorlopen. Daarom is in die situatie artikel 4 van de regeling niet van toepassing.

4. Administratieve lasten

Zoals in de toelichting op de reeds vastgestelde regeling van 1 december 2006 is aangegeven, is bij de berekening van de administratieve lasten van het doorgeven van persoonsgegevens door de vergunninghouder of de netbeheerder aan een schuldbemiddelingsinstantie uitgegaan van een minimum- en een maximumvariant. Het is namelijk onduidelijk hoe vaak het energiebedrijf – met of zonder toestemming – persoonsgegevens zal doorgeven aan een schuldbemiddelaar. Bij de berekening van de minimum- en maximumvariant is rekening gehouden met de toevoeging van artikel 6a. Door de huidige aanpassing van de bestaande regeling ontstaan dus geen extra administratieve lasten ten opzichte van datgene dat is gemeld in de toelichting op de bestaande regeling. Overigens zal artikel 6a worden meegenomen in de evaluatie van de preventieve maatregelen. Dit betekent dat ook artikel 6a een tijdelijke maatregel is.

II. Artikelsgewijs

Artikel I, onderdeel A

De in het eerste lid voorgestelde aanvulling van artikel 4, eerste lid, onderdeel 1°, is een technische verbetering.

De wijzigingen in het vierde en vijfde lid van onderdeel A houden verband met de mogelijkheid dat de netbeheerder of de leverancier persoonsgegevens doorgeeft zonder dat de kleinverbruiker op een aanbod tot het inschakelen van schuldhulpbemiddeling heeft gereageerd (zie paragraaf I.2 hierover). Het doorgeven van persoonsgegevens in die situatie is pas aan de orde indien de procedurele minimumstappen van de artikelen 5 en 6 van de regeling zijn doorlopen. Deze

houden in dat de vergunninghouder of de netbeheerder ten minste één betalingsherinnering stuurt met daarin informatie over de mogelijkheden om tot een oplossing te komen voor de schuld en de inspanningsverplichting voor de netbeheerder of de vergunninghouder om in persoonlijk contact te treden met de kleinverbruiker. Hierbij zij aangetekend dat in de praktijk meerdere betalingsherinneringen worden gestuurd.

Als gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid persoonsgegevens door te geven zonder instemming, mag pas worden afgesloten als de betrokkenen (de schuldbemiddelingsinstantie en de kleinverbruiker) eerst een redelijke termijn wordt gegeven om tot een schuldsaneringsregeling te komen. Komt zo'n regeling tot stand, dan hoeft uiteraard niet te worden afgesloten.

Het nieuwe derde lid voorziet erin dat, als een kleinverbruiker zijn verplichtingen uit een schuldsaneringsregeling waarbij de vordering van de netbeheerder of de leverancier is betrokken, niet nakomt, hij kan worden afgesloten zonder dat de procedure van de artikelen 4, eerste lid, onderdelen 1°, 2° en 4°, en 5, 6 en 6a is gevolgd. Met andere woorden: in dat geval kan worden afgesloten zonder dat betrokkene eerst op schuldsaneringsmogelijkheden wordt gewezen. Een uitzondering hierop vormt het geval dat wegens gezondheidsredenen van de kleinverbruiker of diens huisgenoten niet mag worden afgesloten.

Artikel I, onderdeel C

De inhoud van artikel 6a is in paragraaf I.2 al toegelicht. Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat de gehele regeling alleen betrekking heeft op afsluiting in de periode 1 oktober–1 april. Het doorgeven van persoonsgegevens in de situatie dat de kleinverbruiker niet heeft gereageerd op een aanbod van het energiebedrijf schuldhulpbemiddeling in te schakelen kan dus ook alleen in die periode plaatsvinden.

Artikel I, onderdeel D

Voor een toelichting op dit onderdeel wordt verwezen naar paragraaf I.3.

Artikel I, onderdeel E

Omdat artikel 6a nauw is verbonden met de procedurele bepalingen van de artikelen 5 en 6, dient dit artikel tegelijk met die artikelen te vervallen.

*De Minister van Economische Zaken,
M.J.A. van der Hoeven.*

Wijziging Regeling afsluiten elektriciteit en gas van kleinverbruikers

Regeling van de Minister van Economische Zaken van 18 oktober 2007, nr. WJZ 7118352, tot wijziging van de Regeling afsluiten elektriciteit en gas van kleinverbruikers (vervallen tijdelijkheid preventieve maatregelen)

De Minister van Economische Zaken, Gelet op de artikelen 95b, achtste lid, van de Elektriciteitswet 1998 en 44, achtste lid, van de Gaswet;

Besluit:

Artikel I

De Regeling afsluiten elektriciteit en gas van kleinverbruikers wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 4, eerste lid, onder 3°, wordt 'een behandelend arts' vervangen door: een arts die geen behandelend arts van de betrokkene is,.

B

In artikel 7 vervalt het tweede lid, alsmede de aanduiding '1' voor het eerste lid.

Artikel II

Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 december 2007.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

Den Haag, 18 oktober 2007.

*De Minister van Economische Zaken,
M.J.A. van der Hoeven.*

Toelichting

1. Vervallen tijdelijk karakter preventieve maatregelen

In de Regeling afsluiten elektriciteit en gas van kleinverbruikers zoals die op 29 november 2006 is vastgesteld, was ervoor gekozen om enkele artikelen uit de regeling een tijdelijk karakter te geven, vanwege de hoge administratieve lasten die deze artikelen zouden veroorzaken. Het gaat hierbij om hetgeen in de regeling is bepaald omtrent de handelwijze van netbeheerders en vergunninghouders voor de levering van elektriciteit of gas ingeval een kleinverbruiker

zijn schuld niet tijdig voldoet. Een en ander komt erop neer dat de kleinverbruiker ten minste eenmaal een betalingsherinnering dient te krijgen, dat gewezen wordt op mogelijkheden voor schuldhulpverlening en in bepaalde gevallen door het energiebedrijf gegevens kunnen worden doorgegeven aan een schuldbemiddelingsinstantie en dat het energiebedrijf zich inspant om de kleinverbruiker in een persoonlijk contact te wijzen op de mogelijkheden om betalingsachterstanden te voorkomen en weg te werken. Deze bepalingen vervallen op grond van artikel 7 met ingang van 1 december 2007.

Na de eerste ervaringen met de preventieve maatregelen zou gekeken worden welk effect deze maatregelen in de praktijk hebben gehad. Aan de hand van die effectmeting zou worden bepaald of de preventieve maatregelen zullen worden gehandhaafd of gewijzigd. Het Ministerie van Economische Zaken heeft in samenwerking met de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK) de regeling geëvalueerd. Daaruit is gebleken dat er minder crisissituaties waarin afsluiting dreigde, zijn geweest en dat er ook geen hausse van afsluitingen na 1 april, het einde van de winterperiode in de regeling, heeft plaats gevonden. De NVVK adviseert, op basis van de evaluatie en de contacten met de aangesloten partijen bij de NVVK, tot handhaving van de huidige regeling.

EnergieNed, de federatie van energiebedrijven in Nederland, heeft laten weten dat de vergunninghouders en netbeheerders voorstander zijn van het handhaven van de huidige regeling, omdat dit de duidelijkheid omtrent de eisen en voorwaarden die gelden bij afsluiting van kleinverbruikers vergroot. De eerdere toelichting bij deze bepalingen blijft uiteraard van kracht.

Het bovenstaande brengt naar mijn mening met zich mee dat het wenselijk is het tijdelijke karakter van de desbetreffende artikelen om te zetten in een definitieve regeling. Daartoe strekt artikel I, onderdeel B, van deze regeling. Hierdoor wordt blijvend gewaarborgd dat afsluiting van kleinverbruikers alleen geschiedt na een zorgvuldige procedure en dat de kleinverbruiker de gelegenheid wordt geboden een afbeta-

lingsregeling te treffen. Voor de energiesector schept dit de gewenste duidelijkheid.

De administratieve lasten worden door de vergunninghouders en netbeheerders aanvaardbaar geacht in het licht van de gewenste duidelijkheid die de regeling schept. Om bovengenoemde redenen acht ik de handhaving van deze maatregelen gerechtvaardigd.

De administratieve lasten bedragen € 18,5 mln. structureel. Een volledige berekening is opgenomen in de toelichting bij de oorspronkelijke regeling. De wijzigingsregeling is niet aan Actal voorgelegd, aangezien het college bij de oorspronkelijke regeling al had geadviseerd, en omdat reeds naar aanleiding van dat advies de toename kon worden beperkt.

Uit onderzoek van de NMa is gebleken dat de vergunninghouders en netbeheerders zich over het algemeen aan de bepalingen rondom het afsluiten van energie houden. De NMa zal in een vervolgonderzoek bedrijven onder de loep nemen die nog niet op alle punten voldeden aan de bepalingen uit de regeling.

2. Medische verklaring

Uit artikel 4, eerste lid, onder 3°, vloeit voort dat een kleinverbruiker niet kan worden afgesloten als hij een verklaring van een behandelend arts overlegt dat afsluiting van elektriciteit of gas zeer ernstige gezondheidsrisico's tot gevolg zou hebben voor de kleinverbruiker of huisgenoten van de kleinverbruiker. Gebleken is dat de richtlijnen van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst (KNMG) zich verzetten tegen het afgeven van dergelijke verklaringen door een behandelend arts, omdat hierdoor de vertrouwensrelatie tussen arts en patiënt geschaad zou kunnen worden. Daarom wordt thans bepaald dat de verklaring niet afkomstig mag zijn van de behandelend arts (artikel I, onderdeel A). Hierover is overleg gepleegd met de KNMG. Het blijft de verantwoordelijkheid van de kleinverbruiker hier tijdig in te voorzien.

*De Minister van Economische Zaken,
M.J.A. van der Hoeven.*